

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 5.— za pol leta „ 2.60 za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Delaščiki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 12 h, dvakrat 18 h, trikrat 24 h.

Štev. 16.

V Mariboru, dne 21. aprila 1898.

Tečaj XXXII.

Nuncijeva zahvala.

Na izrečno željo uredništva so mil. knezoškof poklonili slavnostni številki »Slov. Gospodar« in »Südsteirische Post«, ki sta izšli povodom jubileja sv. očeta, njihovemu nunciju to je namestniku, zastopniku na Dunaju v znamenje udanosti in zvestobe nasproti sv. stolici ter posebnega, globokega spoštovanja vzvišene osebe slavno vladajočega Leona XIII. in sicer z naslednjim pismom:

»Prečastiti in prevzvišeni gospod nadškof!

V nagovoru do Avstrijcev dne 16. aprila leta 1888. so sv. oče Leon XIII. izrazili svoje veselje nad tem, da so njihova naročila v srcih avstrijskih našla najkrepkejši odmev. »Danes nam priča vaša mnogoštevilna prisotnost, vaše prisrčne besede, vaša iskrena čestitka, da se ne obračamo brez uspeha na vašo vernost, na vaše srce«.

V pismu do kardinala Miroslava Fürstberg, nadškofa olomuškega (dne 3. sušca 1891) opominjajo sv. oče Avstrijce, naj izdajajo dobre knjige in razširjajo dobre časnike; njih želja je, da bi vsaka pokrajina imela svoje posebne časnike vernega značaja, v katerih bi se ravnalo in pisalo natančno po razsodbi, modrosti in volji škofovi«.

Škofija lavantska ima dvoje časnikov, jednega v slovenskem, domačem jeziku 400.000 prebivalcev, drugega v nemškem, ki se govori posebno po nekaterih mestih.

Sv. očetu do cela udano ljudstvo te škofije, ki je v tem oziru jednega srca in

jezika — ono ljubi in spoštuje Leona XIII. — je obhajalo letos po želji svojega škofa in po navodu omenjenih listov kolikor mogoče slovesno one znamenite dneve, namreč 1. prosinca, 20. svečana in 3. sušca, ki so jubileji sv. očeta; za njih je ljudstvo mnogo in goreče molilo, da bi jih Bog ohranil zdrave in krepke.

Naprošen od uredništva navedenih časnikov, pošiljam Vaši prejasni visokosti priložena izvoda »Slovenski Gospodar« in »Südsteirische Post« v slavnostni obliki kot znamenje najzvestejše udanosti nasproti sv. apostolski stolici.

V Mariboru, na praznik sv. Tomaža Akv. dne 7. sušca 1898.

Mihael, m. p., škof«.

Papežev poslanik na cesarskem dvoru avstrijskem so se tega razveselili in nemudoma odpisali mil. kneza laskavo pismo, v katerem pravijo med drugim:

»Jako ljubi mi je bilo pismo Vaše prečastite visokosti, v katerem sem zvedel, da se je slavil spomin biserne sv. maše Njih svetosti tudi v Vaši škofiji. Radostno vspremem iztisa katoliških časnikov, ki sta se o tej veseli priliki izdala v posebno skrbno izvršeni obliki. Slednjic Vam, prečastiti in prevzvišeni vladika, prisrčno čestitam na teh zopetnih znamenjih Vaše posebne udanosti in spoštovanja Vašega vernega ljudstva do sv. očeta, rimskega papeža, Vam iskreno želim vse dobro od Gospoda ter ostajam Vaš udani — Taliani, nadškof sebastenski, apostolski poslanik«.

Slovanska vzajemnost.

Petdeset let je, odkar se je v Avstriji vnel boj med Slovani in Nemci. Za nas pomeni ta boj ali obstanek ali pogin, za Nemce ali gospodstvo črez nas ali ravnopravnost oziroma jednakoveljavnost z nami. Ni se torej čuditi, da smo se doslej tvegali vsega, ker je veljalo ohraniti nas samih, biti pa nam je tudi še v prihodnje najsvetejša dolžnost, da žrtvujemo vse moči do zadnje kaplje krvi. Čuditi bi se k večjemu smeli Nemcem, ki z vzgledno vztrajnostjo in neumorno pekleno zlobnostjo branijo že pol stoletja krivično svojo zahtevo, da bi mi Slovani, ki smo po dolžnostih, na pr. po denarnem in krvnem davku njim jednaki, ravnopravni, jednakoveljavni, pri uživanju pravic pa morali svojem bitju popolnoma se odpovedati; na pr. da bi ne smeli imeti slovanskih sol, bodisi ljudskih, srednjih ali visokih, da bi pri uradih naš jezik ne veljal nič, da bi se morali zadovoljiti s par poslanci, ki so se nam dali le radi lepšega, da bi naši sinovi ne smeli imeti pristopa do višjih državnih služeb itd. Rekli smo, čuditi bi se smeli Nemcem; ali kdor ve, da se ona sila, ki je goni, imenuje liberalizem, najsilovitejša moderna naprava hudičeva, temu bo vztrajnost naših sovražnikov umljiva, kajti znano je, da hudič dela neumorno.

Pa ta boj je za Nemce mnogo laglji, nego za nas Slovane. Prvič so oni napadajoči del, mi se le branimo; tisti, ki napade, je vsikdar na boljšem, nego oni, ki se ima braniti. Zraven tega so oni že sami na sebi kručjega, mi milejšega značaja. Drugič se oni poslužu-

Listek.

Prvo sv. obhajilo.

(Povest; iz češkega preloži I. T.)

«Ljubi otroci — tako je končal g. katehet, ko je pripravljaj otroke na prvo sv. obhajilo — posebno danes in jutri prosite ljubega Jezusa, katerega jutri v svoje srce sprejmete, prosite ga, da bi ga vredno sprejeli, in pa, ako katerega izmed vas še kaj družega teži, pr. site ljubega Jezusa, on bo gotovo pomagal!»

Otroci so takrat odhajali iz šole s pobožnimi mislimi, kar se je videlo iz tega, da niso začeli hitro zunaj šole govoriti in se smejati, kakor navadno. Odhajali so tihi iz šole, le malo se med seboj pogovarjaje. — Zadnja izmed vseh je odhajala Anica Matevževa. Bilo je videti, da je zelo uboga. Obleka na nji je bila že močno obnošena in raznovrstno skrpana. Bila je ne samo revna, temveč tudi sirota. Ni bilo rok, katere bi ji obleko popravljale, ker draga mamica je že na pokopališču počivala, sama pa še ni dobro znala. Po ranjki materi sta zaostali dve siroti: Anica in mali komaj pet let stari fantič. Anica je dobro znala, da ji je ljubo mater v grob spravil oče s svojim razuzdanim živ-

ljenjem. Oče je bil rokodelc, kar je zaslužil, hitro je zapil. Žena je morala celi dan težko delati pri drugih ljudeh, da bi mogla sebe in otroka preživiti. Ko je pa domov prišla vsa utrujena in pobita, je navadno mož začel hudo razsajati, jo zmerjati in še tepsti. — Pogosto je uboga reva s svojima otročičema solzna molila za svojega moža in vse voljno prenašala. A dolgo ni trpela. Od same žalosti je reva umrla; ljudje so tako govorili. Na očeta so vsi s prstom kazali, da je on svojo ženo v grob spravil, — on jih je pa zato zmerjal, in še več pil. Ko je pa pijan domov prišel, je začel zdaj otroka zmerjati in tepsti, največkrat Anico, češ, da je lena, da bi morala beračiti in — krasti.

Gospod katehet, ko je šla iz šole, ni bil daleč od nje in je opazoval njeno žalost. «Zakaj si danes tako žalostna, Anica?» vprašal jo je, «ali se jutrajšnjega dneva nič ne veseliš?» — Anica se je nekoliko prestrašila. Globok stok se je zaslusal iz njenih prs, oči so se zalile s solzami, in še le čez nekaj trenutkov je mogla odgovoriti: «Sva tako nesrečna!» — «In zdaj je začela pripovedovati vso svojo žalost. Na koncu pa je še rekla: «Ker pa nočem krasti, zato pa mene oče hudo tepejo». Obilne solze so ji med tem iz očíj tekle. — «Pa to še ni vse, je dalje govorila, imam teto, in večkrat k nam

pridejo in nama vedno pravijo: Otroka, rajši se utopita, kakor, da bi bila pri takem očetu! Tako naju teta še v večji greh napeljujejo«.

«Ubogi otrok, reče duhovnik, kako žalostno je tvoje življenje! Zakaj nisi že prej menil o tem ničesar rekla? — «Nisem upala». «In kaj odgovarjaš svoji teti, ako te v greh napeljujejo?» — «Pravim jim, kaj sem v šoli slišala, da je to velik greh proti peti božji zapovedi. Večkrat, kadar nimava kaj jesti in oče nama namestu kruha tepenje prinesejo, vzamem svojega brataca in greva na pokopališče in moliva skupaj na grobu za mater in očeta. Mati pa naju vselej potolažijo. Vselej se mi zdi, kakor da slišim iz groba materin opomin: Ljuba moja otroka, Boga se bojta! Bog me je k sebi poklical, da za vaju prosim. Bog vaju ne pozabi!» — «Kaj pa jesta, ker vama nihče ne skuha?» vpraša g. katehet. — «Imam v šoli pridne tovarišice, odgovori Anica z bolehnim nasmehom, in one mi večkrat dajo kak košček kruha. Nekatera mi prinese še pogače, pa to jaz shranim za brataca. Ali lakota, ta še ni najhujša. Hujše je, kadar oče pridejo pijani domov, naju zmerjajo, še celo mater v grobu, in kadar še teta naju v greh napeljujejo!» — «Ne poslušaj take tete!» — «Saj je ne bom». — «Zaupaj le v Boga, on te ne bo zapustil. Jutri ga boš prejela v presv. Rešnjem Telesu,

jejo vsakega sredstva, najsi je še tako nemoralno oziroma pregrešno, dočim se mi držimo zapovedi in prepovedi morale oziroma svete katoliške vere. Tretjič njim pomaga vlada, ki ima na razpolago nebroj najsilnejših sredstev, ki jih neutrudno uporablja zoper nas. Četrtoč njih vse prešinja jedna močna ideja, ideja združitve s svobodnimi brati, živčimi v nemško narodni državi, v «rajhu», in razširitve tega «rajha» do Trsta, ideja, ki ima za nje, ki se smatrajo za jetnike, za pozabljene brate v Avstriji, silno moč, dočim nas tešijo le globoki vzdihljaji po zemeljskem bivanju, ki bi bilo človeške narave dostojno. In petič smo mi avstrijski Slovani oziroma sredstva, na pota, po kojih hočemo dospeti do cilja, različnih, da ne rečemo preražličnih mislij. To pa je tem huje za nas, ker se nam oni trenotek, ki nam bode naznanjal ali zmago ali poraz, že bliža. Avstrijski Slovani sicer vsi hočemo enakopravnost z Nemci, ali to pa je tudi vse, v čemur smo si jedini; kako pa bi se naj to izvršilo, kar želimo, kako naj do tega pridemo, v tem gredo naše misli narazen.

Osoda nas je razdelila v tri skupine: v češko, v poljsko rusinsko in v jugoslovansko, obsegajočo Slovence ter nekoliko Hrvatov in Srbov. Čehi in Poljaki svojih kronovin, v katerih bivajo s sosedi Nemci in Rusini, ne dadó deliti. Cesar pa oni v svojo korist, kakor mislijo, ne pripuščajo, tega mi, dokler in ker smo z njimi v zvezi, ne moremo zahtevati, da bi se naj nam zgodilo. Za nas, Slovence, ki živimo v 6 kronovinah, v petih pa v manjšini, bi namreč združitve v jedno ozemlje bil največji blagoslov. Pri sestavi skupnega programa, veljavnega za državnozborsko večino smo se jugoslovani Čehom in Poljakom udali ter si iščemo zboljšanja našega stanja, kakor se je v zadnji adresi do cesarja izreklo, v tem, da se osnujejo, kjer smo v manjšini, namestnijski oziroma deželovladni oddelki.

Sedaj so na na vrsti jezikovne naredbe za Češko, in ves boj se suče okoli njih. Čehi kakor tudi Poljaki hočejo, da se jezikovne naredbe ne določijo v državni zbornici, ampak doma v deželnih zborih, ker imajo v teh večino; Slovence pa bi, ako bi se jezikovno prašanje rešilo v deželnih zborih, bili najkrajšim potom pogubljeni. To velja za vse Slovence, ne le za one, ki bivajo v kronovinah, kjer so v manjšini; kajti, ako izvenkranjskih Slovencev več ni, se tudi Kranjci svojega življenja ne bi imeli več dolgo veseliti.

Mi mislimo: če se naj Slovani bojujemo z upom na uspeh, in sicer na tak uspeh, da se vsi skupaj ohranimo, ali da rečemo naravno, da nas Jugoslovancov, ki smo od

Čehov in Poljakov slabši, sibkeji, ne bode tem le na ljubo konec, bode treba, da se vsi skupaj: Čehi, Poljaki, Rusini, Slovenci, Srbi in Hrvati bratsko posvetujemo in bratsko določimo, kako nam naj bode postopati, da ne bode nobenemu v škodo, pač pa vsem v korist. Kar se je določilo, za to se pa naj potem poteguje vzajemno, to se pravi: Jaz za te, ti za me, in vsak še sam zase; tako razumevamo slovansko vzajemnost, o kateri se kaj rado piše in na katero se tako pogosto napiva. Vzajemnost mora biti dejanska, če je naj kaj vredna, le besedna je podobna pikavemu orehu. Končno pa jugoslovanske gg. poslance prosimo, naj se naše misli lotijo z vso vnemo. Prihodnjega meseca bode se tudi v Pragi vršil shod avstrijskih slovanskih časninarjev; čitali smo, da se jih je že prav mnogo oglasilo. Ali bi ti gospodje mogli pretresavati primerneje in imenitneje prašanje, nego je ono, kako Slovani hočemo skupno in bratsko zasledovati cilj zaželjene enakopravnosti?

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Dne 7. maja otvorijo Nj. veličanstvo svetli cesar jubilejno razstavo na Dunaju. — Včeraj je zopet začel državni zbor svoje delovanje, ki niti polževemu ni podobno. — Meseca maja bode na Dunaju shod vseh avstrijskih Slovanov. — Dne 29. in 30. novembra pa bode katoliški shod za Nižjo Avstrijo.

Češko. Za brnsko vseučilišče je bilo v nedeljo več shodov v raznih mestih. — Mladočehe jezi, da se je tudi na Moravskem ustanovilo katoliško učiteljsko društvo. — Minister Kaizl je odložil sicer svoj državnozborski mandat, ali izvoljen bode gotovo zopet poslancem.

Štajarsko. Med Nemci pridobivajo Schönerejanci vedno več pristašev, da je nacionalec Hohenburger v veliki zadregi. — Baron Rokitsky je oni dan gonil svojo komedijo po Gleichenbergu.

Koroško. V Farni vasi ob Prevaljah je katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence hotelo imeti v nedeljo shod; toda glavarstvo ga je prepovedelo, ker se preveč boji za zdravje Slovencev.

Kranjsko. Kranjsko nemčurstvo dviga spet svojo rusko glavo; v Ljubljani se bode udeležilo prihodnjih dopolnilnih obč. volitev.

— V Spodnji Šiški so oni dan hoteli socialisti na shodu loviti kmete v svoje zanjke, ali ti so se jim samo smejali.

Primorsko. Jezuit Pavisič je v Trstu v cerkvi sv. Antona starega imel tri pridige o krščanskem socializmu, ali mokračii in Lahoni so v cerkvi, posebno pa zunaj cerkve tako razgrajali, da sta policija in vojaštvo morali poseči vmes in je bilo več oseb ranjenih. Jezuit je pridige moral ustaviti, slov. misijonskih pridig tudi ne bode; tako je torej poulična sodrga premagala oblasti. Sila žalostno!

Ogerski. Kvotna deputacija, to je odbor, ki se ima z našimi odposlanci posvetovati, koliko bomo plačevali k skupnim stroškom, ima za predsednika Kolomana Szella in za namestnika Falka. — Državni zbor se zdaj posvetuje o kongruji ali plači duhovnikov.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče bode dne 23. aprila poslali svojega monakovskega nuncijsa v Draždane, da bode častital v njih imenu saksonskemu kralju Albertu o njegovi 70letnici in 25letnici vladanja.

Belgijsko. V kratkem bo treba voliti polovico državnih poslancev. Ker liberalci in socijalni demokratje skupaj držijo, kakor pri nas, bode imeli katoličani težke volilne boje, vendar pa bode večina, kakor zadnjič, na katoliški strani.

Nemško. Cesar Viljem je lani častital Krügerju, da je v južni Afriki natepel Angleže, oni dan pa Angležem, ker so v Sudanu v Afriki premagali dervise. Tudi Viljem se nikomur rad ne zameri. — Na srebrno poroko bavarskega princa Leopolda in Gizele sta prišla naš svetli cesar in ruski car Nikolaj.

Turško. Te dne se napoti sultanov tajnik Dševad paša v Petrograd, da prinese ruskemu carju in carici lepe darove in da se z rusko vlado dogovori o krečanskem guvernerju in o vojni odškodnini, katero še Turek Rusu vedno dolžuje.

Špansko. Če kaj izrednega vmes ne pride, bode se prihodnji teden začela velikanska vojska med Špansko in severoameriškim Zedinjenimi državami. Predsednik teh držav, Mak Kinlej, je namreč že podpisal resolucijo državnega zbora, vsled katere se Kuba proglasi za samostalno. Tega Španska seve ne more pustiti in bo menda že jutri Zedinjenim državam vojsko napovedala.

in zato že danes prosí, da ga vredno prejmes in pa še prosí za kako potrebno milost!»

»Bodem ljubega Jezusa prosila za očeta, da bi se spreobrnil.« — »Dobro dete, kako je mogoče, da bi ljubi Jezus ne slišal tvoje prošnje!« — »Pa tudi to mene skrbi«, rekla je Anica srmožljivo, na revno obleko gledaje, »kako smem v taki obleki pristopiti k mizi Gospodovi?« In solze so ji iz oči na zemljo padale. — »Le danes prosí Jezusa, katerega jutri prejmeš, da ti očeta daruje in jih pripelje na pravo pot!« — Anica je spoštljivo duhovniku roko poljubila in potolažena je šla domov. — Kako dobro srce ima to dete! V uboštvu in trpljenju je kmalu njen duh dozorel. Pa jutri jo čaka prijetno iznenadenje. Moramo skrbeti za revno siroto. — Tako je sam pri sebi premišljeval dobri duhovnik.

Ko je Anica domov prišla, slišala je jok svojega malega brata. Bil je revček lačen. Moral je biti sam doma. Bil je že tega navajen. Anica ga je kmalu potolažila, ko mu je kos kruha podala, katerega ji je darovala mlinarjeva Micika. Ko je pa svojega brata nekoliko potolažila, začela je ubogo pohištvo snažiti in pod ribati. Jutri grem k sv. obhajilu, rekla je sama pri sebi, zato mora biti pri nas vse snažno. In pridno je po hiši snažila.

Približal se je večer. Bratec je že v kotiču zaspal, in tudi njo je že spanec silil. Očeta še vedno ni domov, je zdihovala. Bom pa zdaj molila. Pokleknila je na tla, prekrižala se, sklenila roki in je pobožno molila. Njena čista duša se je vzdigovala proti nebesom k materi. »O draga mamica, prosite z menoj za očeta pri Jezusu!« — Tako goreče je molila, da še korakov ni slišala. »Ti moj najdražji Jezus, molila je dalje, za to tebe ponižno prosim, daruj mi očeta, stori, da se spreobrnejo!«

Anica še ni zapazila, da jo oče z začudenjem gleda. Ko pa zasliši njegove korake, je umolknila. Čudila se je pa, da ko je oče v sobo vstopil, da ni kiel, kakor navadno. Oče jo je namreč gledal od zunaj skozi okno in je slišal, kako za njega moli: »Ti moj najdražji Jezus, za to tebe ponižno prosim, daruj mi očeta in stori, da se spreobrnejo!«

Te besede iz ust nedolžnega deteta so se globoko vtisnile v srce očetovo. Šel je tiho od vrat in se usedel na klop. »Jaz hudobnež, jaz nesrečnež, je začel tiho klicati, takih otrok nisem vreden. Ubogim sirotam sem mater umoril in v grob spravil!« In tiho se je jokal. Anica vsa začudena, poslušala očeta. Veselilo jo je, da oče spoznava svoj greh, prijazno k njemu stopi in reče: »Dragi oče, boste šli v drugo sobico spat, ali pa bi

vam kar tukaj postljala?« — »Pusti me tukaj, ljubo dete«, reče milo. Anica je prinesla slamo, in je začela za očeta ležišče pripravljati. Oče pa jo je molče gledal. Nakrat ustane in kliče: »Bog me kaznuj, če se bom še kedaj upijanil! Kateri grof ima takega otroka kakor jaz! Pojdi sem, ljubo dete, da te na svoje očetovsko srce pritisknem — pa ne, ne, danes ne, iz mene smrdi ostudno žganje, torej jutri, jutri!«

»Pojdi le spat, Anica, rekel je dalje. Žal mi je, da ti ne morem za jutrajšnji dan k prvemu sv. obhajilu kupiti lepe, bele obleke. Gotovo ti jo kupim čez nekaj časa. Od danes bom pridno delal in se ne več upijanil!«

Zgodaj v jutro je Anica ustala, da napravi red v hiši in se pripravi za sv. obhajilo. Nakrat pa vstopi nekaj njenih tovarišic z učiteljico v hišo. Nesle so nekaj zavitega v papirju. Ko so pa papir odstranile, glej, lepa bela obleka! To obleko pa so darovale revni Anici. Z veseljem je obleko oblekla. Ko jo je oče zagledal, se je od veselja jokal. — »Jaz bom pa tudi šel danes v cerkev,« reče oče odkritosrečno. Ginljivo je bilo videti otroke, ki so pristopili prvokrat k mizi Gospodovi.

Stariši so za njimi stali in od samega veselja se solzili. O, s kako pobožnostjo so otroci molili z g. katehetom pripravne molitve in ponavljali krstno obljubo! Po cerkvi so se

Cerkvene zadeve.

Razstava cerkvene obleke

v kn. šk. duhovnem semenišču.

I.

V nedeljo so vihrale raz mariborsko bogoslovnico tri zastave, papeževa, habsburška in štajarska; pomenile so, da je v tem splotju priredila družba vednega češčenja presv. R. Telesa razstavo cerkvene obleke, namenjene ubogim cerkvam lavantske škofije. Razstavo so otvorili mil. knezoškof po slovesni službi božji, katero so opravili preč. g. prelat K. Hribovšek v stolnici. Ob določenem času se je nabralo mnogo ljudstva, čakajoč na prihod mil. kneza in na otvoritev razstave. Osmokrat so prihiteli radostno višji nadpastir, da bi slovesno otvorili razstavo in izročili svojemu namenu sad blagonosne družbe, za katero se prav živo zanimajo. Navzoči so bili razven načelnika družbe, preč. g. stolnega dekana L. Herg-a, še preč. g. prelat K. Hribovšek, preč. gg. kanonika dr. Pajek in dr. Iv. Mlakar, duh. svetovalec J. Majcen, nadžupnik Fr. Korošec, več družih duhovnikov in večina bogoslovcev; nadalje družba gospic in gospa ter mnogo občinstva.

Preč. g. stolni dekan kot načelnik pozdravijo mil. kneza in navzoče, posvetijo letošnjo razstavo v proslavo biserne maše in 20letnice papeštva Njih svetosti Leona XIII., petdesetletnice vladanja cesarja Franca Jožefa I. in — s solzami v očeh — v spomin blagega ustanovitelja te družbe, bivšega knezoškofa Jakoba Maksimilijana, ki bi letos obhajali biserno mašo. Zatem naznanijo družbine uspehe v pretečenem letu, se zahvalijo vsem, posebno gospicam, gospem in šolskim sestram ter vsem dobrotnikom, ki so dejansko pripomogli do današnje razstave in prosijo mil. kneza, da otvorijo razstavo in podelijo navzočim sv. blagoslov. Po teh besedah načelnikovih povzamejo govor mil. knez ter zadržijo, da so prišli k otvoritvi s tem večjim veseljem posebno letos, ker se ima s to razstavo proslaviti dvojni jubilej svetovnega pomena, dvojni jubilej vseobčne imenitosti sobesno za katoliškega Avstrijca. Ta razstava je za to posebno imenitna in za družbo velpomembna, ker je posvečena velikanoma — Leonu XIII. in Francu Jožefu I. Dobra misel je bila to in načelnik družbe je ustregel, tako nadaljujejo mil. knez, s tem moji srčni želji, da bi namreč letos v moji škofiji vsa društva, zavodi itd. kolikor mogoče slavno obhajali redka jubileja. Vrednejšega na zemlji sploh ni, da bi se mu posvetila taka cerk-

lišale besede: »Verujem v Boga Očeta — Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega — verujem v sv. Duha, verujem v sv. katoliško cerkev. — Odpovem se hudobnemu duhu, in vsemu njegovemu delu in vsemu napuhu». Za otroci pa so tudi stariši te besede izgovarjali.

Nakrat pa se zasliši glas po cerkvi: »Tudi jaz se odpovem, odpovem se hudobnemu duhu, odpovem se žganju za vse čase!» Bil je to glas očeta Anice, ki je klečal v cerkvi s sklenjenima rokama. — »Dobro tako, Matevž, rekel mu je g. učitelj po sv. maši, le držite besedo! Lahko imate veselje z vašo Anico». — »Kako pa bi ne imel, rekel je Matevž, saj ona zame moli!» — G. katehet pa je dal vsakemu otroku spominek na prvo sv. obhajilo, in ko je vse opravil, vzela je Matevž Anico za roko in je rekel: »Zdaj bova sla pa na pokopališče, da moliva na grobu drage matere, ona je gotovo za naju Boga prosila».

* * *

Matevž pa je tudi ostal mož beseda. Prav za prav bi morali reči, Jezus Kristus, katerega je Anica tako goreče prosila, je pomagal. Ljubi Jezus je slišal njene pobožne prošnje, daroval ji je očeta in nagnil njegovo srce k pravi pokori in popolnšanju. Da žganje popolno

vena razstava, kakor sta sv. oče Leo XIII. in presvetli naš cesar, oni naš duhovni, ta naš deželni oče; celo potrebno je dandanes v teh burnih, upornih časih, da pokažejo zvesti sinovi svojo ljubezen, svoje spoštovanje, svojo zvestobo in udanost najvišjim, od Boga danim oblastim. Posebno pa sta še vredna ravno ta dva zastopnika božje oblasti, da se njima pokloni sad družbe vednega češčenja presv. R. Telesa, vredna za to, ker kar gorita za ta presv. zakrament.

Sv. oče se prav vrlo zanimajo za češčenje presv. zakramenta; z radostnim srcem odobravajo in na različne načine podpirajo shode, zборе itd., ki se tičejo te družbe. Že prvo leto po svojem nastopu so razveselili glavno družbo vednega češčenja v Rimu s posebnim pismom. Začetnici družb vednega češčenja presvetega R. Telesa sta dve blagi gospe; jedna v Rimu, druga v Belgiji. Ko je poslednja prosila velikega Pija IX., naj se njena družba preloži v Rim, so ji sv. oče to dovolili. Sedanji papež Leon XIII. pa so združili obe družbi v jedno osrednjo družbo, ki ima svojo krasno cerkev in združuje pobožne sestre v vedno češčenje v Rimu, ob cesti, ki se imenuje »via Nomentana«. Leta 1881. se je tej glavni družbi kot udana hčerka pridružila tudi družba vednega češčenja naše škofije.

Novembra lanskega leta so Leon XIII. zopet v posebnem pismu pohvalili in bodrili častilce presv. R. Telesa, ki so se zbirali po raznih mestih v Italiji. Vsem so dali posebnega patrona, varuha, sv. Paškala Bajlonskega, tretjerednika sv. Frančiška Serafskega.

Drugi, ki zasluži, da se mu pokloni taka cerkvena razstava, so naš presvetli cesar. Mil. knezoškof opozorijo v pristrčnih besedah na skupno lastnost habsburških vladarjev, da so vsi iz te slavne rodovine iskreno častili presv. zakrament. Ker je čas potekal, omenili so le Rudolfa I., Maksimilijana I., Ferdinanda II.; cesarico Eleonoro, Marijo Terezijo, sedanjo kraljico špansko, Marijo Kristino; nadvojvodo Albrehta; naposled z navdušenimi besedami slavno vladajočega Franca Jožefa I. — Vzglede Habsburžanov so tako pristrčni, ljubeznivi in resnično pobožni, da jih bomo navedli obširneje v posebnem odstavku.

«Pravo ste zadeli», tako sklenejo mil. knez, »da ste poklonili to razstavo Leonu XIII. in Francu Jožefu I. Razstava je res jubilejska; ona priča, da družba napreduje; udov je letos pristopilo malone 3000; milodarov se je nabrala lepa svota; posebno sta se odlikovali dekaniji celjska in konjiška; darovalo se je precej oblačil, svile, in toliko dela! Srčna hvala

zapusti, obiskal ga je Bog z vročinsko boleznijo, ko je pa Matevž zopet ozdravel, ni mogel žganja niti videti. Bil je potem delaven in skrben in pobožen oče.

Smešnice.

Gojenci nekakega vojaškega zavoda si zvečer vlečejo pri oknu sodček piva v drugo nastropje. Hudomušen nadzornik Veselovič zapazi to, prereže iz okna v prvem nadstropju vrv, potem pa hiti v drugo nadstropje poiskati si porednežev, ki so pa, zapazivši nezgodo, naglo zginili pod tople odeje svojih postelj in začeli glasno smrčati, ko prisopiha nadzornik v sobo in vpraša, kaj počenjajo. Navidezno speči se vzbudijo in jeden se kar glasno pritožuje, kdo da ga dramijo iz sladkih sanj, v katerih se mu je ravnokar zdelo, da so angeljci dušo v nebesa vlekli, a prišel je nebodigatreba, prerezal vrv, in duša je zletela v — globočino.

Imeniten gospodič po imenu Lilek se zaljubi, ter svoji zaljubljenki poda prstan rekoč: »Ljubo dete, moj angeljček! Tu imate prstan v znamenje moje goreče ljubezni do Vas, ki nima konca ne kraja». Gospica: »Tudi moja ljubezen do Vas, zlahni gospod, je podobna temu prstanu, ker še nima začetka».

bodi Jezusu v presv. zakramentu, hvala načelniku in odbornikom, hvala predsednici in prisednicama, hvala čč. šolskim sestram, hvala vsem blagim gospem in gospicam, hvala vsem duhovnikom, ki so podpirali družbo!»

Končno so podelili sv. blagoslov in potem začeli ogledovati posamezna oblačila. Razstava je trajala 3 dni in imela mnogo obiskovalcev.

Bodi češčen in hvaljen vsaki čas,
Najsvetejši, božji zakrament!

Gospodarske stvari.

Pomladanskim opravilom v sadunosniku

še prištevamo pomlajanje in precepljavanje dreves. Mnoge vrste našega sadnega drevja začno zgodaj roditi in rodé potem leto na leto neudrudno ter razveseljujejo sadjarja s svojo rodovitnostjo. Ali to veselje čez nekaj časa neha. Drevesa začno dajati manje sadja in tudi to je vsako leto drobnejše. Poleg tega poganjajo takšna drevesa nižje na debelejših vejah ravne, krepko rastoče sibe. To so znamenja, da so se drevesa vsled svoje preobilne rodovitnosti izcrpala, t. j. vso svojo moč porabila in oslabela. Takšna drevesa se morajo pomladiti, da se zopet okrepčajo in da se prejšnja rodovitost povrne. Pomlajajo pa se tudi takšna drevesa, katera so poškodovali viharji, toča, sneg ali kakšna bolezen, kakor n. pr. glutasti rak, vsehlost skorje in dr. in katera so v hudih zimah na tanjših vejah in vejicah pozebela. Slednjč takšna, katera eno-stransko in nepravilno rastejo. Pomladijo pa se drevesa tako-le:

Vse debeleje veje odžagaj za četrti ali tretji del njihove dolgoti in sicer neposredno pred kakšno stransko vejico, katera naj odrezani del nadomestuje. Nastalo rano ob robu gladko obreži z ostrim nožem, potem pa jo zamaži z blatom, za takšno mazanje pripravljeno. Pri pomlajanju začni delo zgoraj pri vrhu in ga nadaljuj navzdol. Pazi pa, da ne odrežeš na eni strani preveč, na drugi premalo, koš mora dobiti pri pomlajanju pravilno, naravni rasti drevesa primerno obliko. Da se pretakanje mezgovine vsled porezanih vej preveč ne ustavlja v drevesu, pusti 1—3 veje neporezane kot veje vlačnice in jih pomladi še le prihodnje leto. Prej omenjene ravne sibe, ki se rade prikažejo na vejah izcrpanih dreves, poreži, ako jih ne potrebuješ za novi koš. Na koncu pomlajenih vej ti bodo tudi nastale takšne ravne in krepko rastoče veje. Le-te poreži, samo eno pusti, pa tudi to le takrat, če se ti zdi potrebna za podaljšanje pomlajene veje. Pomlajeno drevo začne kmalu spet roditi in rodi potem obilno, kakor je rodilo poprej. Ali zopet se lahko izcrpa, tako, da ga moraš v 10—15 letih vnovič pomladiti. Pomladujejo se jablane, grške, kutine, slive, česplje in višnje.

Kakor pomlajanje, ravno tako koristno je včasih, precepiti že v sadunosniku stoječe sadno drevo. Precepiti, t. j. gori v košu požlahtniti drevo pa kaže: 1. če si zapazil, da si vsadil namesto požlahtnjene drevesa lesnačo ali lesniko, sploh nepožlahtnjeno lesno drevo; 2. če drevo prebujno raste, pa nič ne rodi; 3. če si spoznal, da dotična sadna vrsta v tvojem sadunosniku ne prospeva; 4. če hočeš imeti na vsajenem drevesu kakšno določeno vrsto.

Pri precepljenju pazi na to, da (če ni precepljenec divjak) cepiš na rano vrsto zopet rano, na pozno zopet pozno vrsto. Da ti vsled ustavljanja mezgovine drevo ne usahne, pusti prvo leto 1—3 veje kot veje vlačnice in jih cepi še le prihodnje leto. Precepš lahko vsako vejo, katera še ni prekorčila debelosti človeškega nadlakta. Pri večjih in močnejših drevesih je pa najbolje, da se drevo najprej pomladi, potem še le precepš. Prav primeren način cepljenja je cepljenje za skorjo, pa tudi po drugih načinih cepljenja lahko precepavaš. V tanjše veje